

Ondernemingsraad en scholing

In de Wet op de Ondernemingsraden (WOR) is de verplichting voor werkgevers opgenomen om voor de scholing van OR-leden een heffing af te dragen aan de Sociaal Economische Raad (SER). Deze zogenoemde 'WOR-heffing' is bedoeld om de scholing van OR-leden te stimuleren. Onlangs heeft de overheid besloten deze verplichte WOR-heffing per 1 januari 2013 af te schaffen. In het vervolg wordt dit nader toegelicht, maar niet voordat is ingegaan op het belang van scholing voor de OR en het scholingsrecht van de OR.

Scholing is voor het goed functioneren van een OR van groot belang. Het zorgt ervoor dat de kennis en ervaring van OR-leden wordt vergroot. Dit hogere kennisniveau kan de OR vervolgens gebruiken in de praktijk. Dit kan bijdragen aan een betere samenwerking en efficiënter overleg binnen de OR en met de werkgever. Het is van belang dat een OR:

- gebruik maakt van de scholingsfaciliteiten die de WOR biedt;
- bij aanvang van de zittingsperiode op de hoogte is van de faciliteiten en voorwaarden inzake scholing tussen werkgever en OR, dan wel hierover nieuwe afspraken maakt en deze vastlegt in een faciliteitenregeling;
- in overleg met de werkgever de scholingsfaciliteiten aan de hand van de scholingsbehoefte van de OR nader invult en concretiseert in een scholingsplan.

Het scholingsrecht

Het scholingsrecht van OR-leden houdt in dat zij een aantal werkdagen per jaar mogen gebruiken voor de scholing en vorming die nodig is voor het vervullen van hun taak als OR-lid. Op welke wijze zij van dit recht gebruik maken, kunnen de leden zelf bepalen. Zo mogen zij zelf kiezen welke cursus er wordt gevolgd en bij welk instituut dit gebeurt. Het is wel aan te raden om hierover tijdig in overleg te treden met de werkgever. Deze moet uiteindelijk wel goedkeuring verlenen voor de te volgen cursus of opleiding en de kosten die daaraan verbonden zijn.

Vaststelling aantal werkdagen scholing

De OR-leden en de werkgever moeten in goed onderling overleg met elkaar afspreken hoeveel werkdagen gebruikt mogen worden voor scholing en vorming. Het is van belang dat de OR zich zodanig laat scholen dat hij zijn taken op correcte en zorgvuldige wijze kan uitvoeren. Dit zal per OR verschillen en is afhankelijk van onder meer de ervaring en deskundigheid van de OR-le-

den, alsmede hun behoefte aan scholing en vorming. In de WOR is wel het minimum aantal scholingsdagen opgenomen:

- OR-leden die niet ook lid zijn van een vaste of onderdeelcommissie, kunnen aanspraak maken op minimaal vijf scholingsdagen per jaar;
- OR-leden die wel lid zijn van een vaste of onderdeelcommissie hebben recht op minimaal acht scholingsdagen per jaar;
- leden van vaste commissies of onderdeelcommissies die niet ook lid zijn van de OR, hebben recht op minimaal drie scholingsdagen per jaar.

Het is verstandig het tussen de OR en werkgever afgesproken aantal scholingsdagen op te nemen in de faciliteitenregeling, zodat iedereen weet waar hij/zij aan toe is.

Kan men het niet eens worden over het aantal scholingsdagen of wordt de OR niet in de gelegenheid gesteld om daadwerkelijk gebruik te maken van de afgesproken scholingsdagen, dan bestaat de mogelijkheid hierover een oordeel te vragen bij de bedrijfscommissie en de kantonrechter. Uiteraard moet dit zoveel als mogelijk worden voorkomen. Dit komt de onderlinge verhouding namelijk meestal niet ten goede.

Loon tijdens scholingsdagen

GEDURENDE het aantal overeengekomen werkdagen, waarop de OR-leden zich in het kader van hun werkzaamheden als OR-lid laten scholen, hebben zij recht op doorbetaling van hun salaris.

Scholingsovereenkomst

ALS het aantal scholingsdagen voor de OR is vastgesteld, betekent dit niet dat de OR eigenhandig scholingsovereenkomsten mag afsluiten. Voor het aangaan van scholingsovereenkomsten moet de werkgever goedkeuring verlenen. De OR dient hierover tijdig in overleg te treden met de werkgever. Het belang hiervan volgt uit

recente rechtspraak, onder meer van de voorzieningenrechter Almelo. Deze voorzieningenrechter oordeelde dat de OR-leden formeel gezien hun boekje te buiten waren gegaan door een handtekening op de scholingsovereenkomst te zetten, zonder een reactie van de werkgever af te wachten. In dit geval had de OR de werkgever wel een reactietermijn geboden, maar de werkgever had niet gereageerd. Volgens de voorzieningenrechter doet dit niets af aan het feit dat de OR-leden geen tekenings- en beslissingsbevoegdheid hadden.

Daarnaast merkt ook de voorzieningenrechter nog eens op dat het verstandig is om als OR en werkgever met elkaar in overleg te treden over een praktische invulling van het scholingsrecht van de OR. Tijdens dit overleg moeten ook afspraken over de kosten worden gemaakt. Kortom: overleg over duur, tijdstippen en kosten van scholing is en blijft noodzakelijk.

Kosten voor scholing

Ten aanzien van de gemaakte kosten – en in aanvulling op het voorgaande – geldt dat op basis van artikel 22 WOR de werkgever is gehouden om alle kosten die de OR en zijn commissies maakt om hun taak te vervullen, voor zijn rekening te nemen. De kosten voor scholing en vorming vallen hier ook onder.

WOR-heffing

Tot 1 januari 2013 moet de werkgever, naast de daadwerkelijke kosten voor scholing, op grond van artikel 46a lid 1 WOR ook een WOR-heffing afdragen aan de SER. Deze plicht geldt voor een werkgever die op 1 januari van een kalenderjaar verplicht is om een OR in te stellen.

De SER stelt jaarlijks de hoogte van de WOR-heffing

tip

BEVOEGDHEID

Het is belangrijk dat de OR niet buiten de eigen bevoegdheden treedt. Laat een scholingsovereenkomst door de werkgever ondertekenen!

bij verordening vast. De totale opbrengst van deze afdracht wordt door de SER besteed aan het bevorderen van de scholing en vorming voor OR-leden. De SER subsidieert namelijk de organisatie Gemeenschappelijk Begeleidingsinstituut Ondernemingsraden (GBIO). Het GBIO verschaft vervolgens een zogenaamde GBIO-bijdrage voor het volgen van opleidingen bij GBIO gekwalificeerde opleidingsinstituten. Om in aanmerking te komen voor een GBIO-bijdrage moet worden voldaan aan diverse voorwaarden. Deze zijn te vinden op de website van het GBIO (www.gbio.nl). Het GBIO hanteert met ingang van 1 januari 2012 een soepeler voorwaardenpakket. Hierdoor komen de door het GBIO erkende cursussen in 2012 sneller in aanmerking voor een GBIO-bijdrage.

Afschaffing WOR-heffing

In 2013 zal het scholingssysteem drastisch wijzigen. De huidige systematiek van de 'gesubsidieerde scholing en vorming via een heffing' heeft de laatste jaren aan draagvlak verloren. De SER heeft daarom onderzocht of een ander scholingssysteem, waarbij de hoogwaardige scholing en vorming van OR-leden uitgangspunt blijft, beter bij de huidige tijdsgeest past. Uiteindelijk heeft de SER geadviseerd de WOR-heffing af te schaffen en een ander scholingssysteem in te voeren. De minister heeft het advies van de SER opgevolgd, zodat de WOR-heffing per 1 januari 2013 zal worden afgeschaft.

Gevolgen afschaffing WOR-heffing

Afschaffing van de WOR-heffing heeft gevolgen voor de scholingsinstituten, de werkgevers en de ondernemingsraden.

Scholingsinstituten

Volgens het huidige stelsel komen alleen cursussen die gevolgd zijn bij organisaties met GBIO-erkenning voor vergoeding in aanmerking. Als gevolg van de afschaffing van de WOR-heffing zal ook de GBIO-bijdrage vervallen. Hierdoor is de kans groot dat cursussen van het scholingsinstituut met GBIO-erkenning duurder worden. Deze instituten zullen immers – bij gebrek aan de GBIO-bijdrage – alle kosten doorberekenen aan de werkgever. Daarnaast wordt verwacht dat er meer concurrentie zal optreden tussen scholingsinstituten met GBIO-erkenning en scholingsinstituten zonder deze erkenning. Het GBIO-kwaliteitskeurmerk zal met de tijd verdwijnen. Dit kan leiden tot afname van de kwaliteit

Deeltijdwerkers

Het recht op doorbetaling van loon tijdens scholingsdagen geldt ook voor OR-leden die parttime werken. Wat nu als er een scholingsdag plaatsvindt op een dag waarop de parttimer/OR-lid niet werkt? Hierover is niets vermeld in de WOR. Toch is het redelijk als dit OR-lid een compensatie ontvangt. Als dit niet het geval is, dan kan het OR-lid een beroep doen op verboden onderscheid naar arbeidsduur. Dit kan worden afgeleid uit de rechtspraak van het Europese Hof van Justitie. Dit Hof heeft diverse keren bepaald dat regelingen, waarin is opgenomen dat scholingsdagen van deeltijdwerknemers die buiten hun werktijd vielen niet werden vergoed, in strijd waren met het EG-Verdrag en daardoor sprake was van ongelijke behandeling. Inmiddels is dit gekwalificeerd als verbod op onderscheid naar arbeidsduur en vastgelegd in artikel 7:648 BW.

van opleidingen. Let hier op bij het aanbod van scholing!

Wet: art. 18, 22, 46a WOR

Jurisprudentie: Kt. Almelo 16-08-2010, 347184 CV EXPL 4884/010 (LJN: BN4473); HvJ EG 7-03-1996, C-278/93 (JAR 1996/98); HvJ EG 6-02-1996, C-457/93 (JAR 1996/45); HvJ EG 4-06-1992, C-360/90 (JAR 1992/43)

Bron: SER 18-03-2011, Toekomst scholing en vorming leden ondernemingsraad, Advies nr. 2011/04; TK 2011-2012, 29 818, nr. 35; SER 17-10-2011, Verordening heffing scholing en vorming ondernemingsraadsleden 2012 (Stcrt 2011, 22693)

De bronnen bij dit artikel zijn te raadplegen via www.loonzaken.nl

Werkgevers

De werkgever krijgen te maken met een kostenbesparing, nu zij geen WOR-heffing meer verschuldigd zijn aan het SER. Deze kostenbesparing zal hoogstwaarschijnlijk wegvallen indien de de opleidingen door het verdwijnen van de GBIO-bijdrage duurder worden. Het is de vraag of dit zal leiden tot een afname van scholing voor de OR. Dit is onder meer afhankelijk van hoeveel waarde de desbetreffende werkgever en OR hechten aan scholing. Niet iedere werkgever zal bereid zijn meer te investeren aan scholing voor de OR.

Ondernemingsraden

Voor OR-leden geldt dat, nu de kans groot is dat de kosten van scholing bij het wegvallen van de GBIO-bijdragen toenemen, zij minder snel in de gelegenheid zullen worden gesteld om gebruik te maken van hun scholingsrecht.

tip NIEUW SCHOLINGS-
BELEID

Afschaffing van de WOR-heffing kan met zich meebrengen dat een nieuw scholingsbeleid moet worden overeengekomen of de bestaande faciliteitenregeling moet worden aangepast. Treed hierover tijdig in overleg met de werkgever of met de OR!

Onderzoek GBIO

Het GBIO heeft onderzoek gedaan naar de verwachte gevolgen van afschaffing van de WOR-heffing. De uitkomst is verontrustend. Maar liefst 55% van de ondervraagde OR-leden en werkgevers geeft aan dat zij verwachten dat er minder scholing zal plaatsvinden!

lingsrecht. Het is dan ook van belang dat OR-leden zich actief opstellen en met de werkgever in gesprek blijven, zodat zij kwalitatief en kwantitatief scholing blijven ontvangen.

Conclusie

OR-leden hebben recht op kwalitatief goede scholing en vorming. Het is van belang dat zij hierover duidelijke afspraken maken met de werkgever. Deze afspraken kunnen vervolgens worden vastgelegd in een faciliteitenregeling en/of een scholingsplan. Afschaffing van de WOR-heffing zal met zich meebrengen dat de kosten voor scholing toenemen. Ondanks deze toename van kosten is het belangrijk dat OR-leden gebruik kunnen blijven maken van hun scholingsrecht. Het is dan ook belangrijk dat werkgever en OR om met elkaar in overleg blijven over scholing en voor ogen houden dat scholing vaak zorgt voor kwaliteitsverhoging en een betere en efficiëntere samenwerking. ■

mr. R.E.M. Vink-Dijkstra en **mr. M. Noordam**, De Clercq advocaten . notarissen, www.declercq.com

Tijdschrift Belastingzaken

Tijdschrift

Belastingzaken richt zich op fiscale kwesties, nieuwtjes en handige tips. Het magazine heeft een aantal vaste rubrieken, onder andere: Nieuws, Lezersvragen, Bedrijfsvoering, Auto, Ondernemer privé en Nieuws voor adviseur. Minimaal 20 tips uit de praktijk.

Toegang tot de online

Bij een abonnement op dit magazine heeft u onbeperkt toegang tot de online: www.belastingzaken.nl. U vindt hier het archief met diverse jaargangen, een groot aantal modellen voor de fiscale praktijk en themadossiers met adviezen, nieuws en tips per onderwerp gerangschikt. Raadpleeg onze site wekelijks voor het laatste nieuws!

Abonnement

Een abonnement op *Belastingzaken* omvat:

- tien keer per jaar het magazine voor €305,50 excl. btw per jaar
- onbeperkt toegang tot www.belastingzaken.nl
- tweewekelijks de e-mailnieuwsbrief
- korting op de toegang van de Nationale Belasting Bespaar Dag (NBBDD)

Uitgave: *Belastingzaken*
Bestelcode: BZ
Prijs: €305,50 excl. btw

Sdu UITGEVERS